

Metodická príručka

Organizácia letného tábora pre dorast

Autor: Jakub Mišún

Metodická príručka

Organizácia letného tábora pre dorast

Autor: Jakub Mišún

ÚVOD

Letný tábor pre dospelých je jednou z dôležitých súčastí práce s dospelými v rámci roka.

Medzi najväčšie výhody letných táborov sú:

- vedúci majú možnosť s dospelými tráviť veľa času, vytvoriť si s nimi vzťah založený na dôvere,
- dospelí sú každý deň v prakticky nerušenom prostredí kresťanského spoločenstva, a majú možnosť vidieť Krista z každodenných životov vedúcich,
- vytvárajú sa príležitosti na hlbšie rozhovory, výzvy a podobne.
- a mnohé iné...

CIEĽ PRÍRUČKY

Cieľom tejto príručky je zjednodušiť a zefektívniť organizáciu letného tábora pre dospelých (veková skupina cca 11-15 rokov), z pohľadu hlavného vedúceho tábora. V práci je rozpísaná približná kostra, čo a v akom poradí treba zabezpečiť, naplánovať približne jednotlivé tímy/meetingy, prípadne veci, na ktoré si treba dávať pri organizácii letného tábora pozor.

- Dôvody snahy o zjednodušenie a zefektívnenie organizácie letného tábora
- väčšia pohoda na samotnom tábore (keď mám všetko dobre naplánované a riešim pokiaľ možno, čo najmenej vecí za chodu, vedúci majú väčšiu pohodu a môžu sa efektívnejšie venovať dospelým)
- menej stresu zo strany vedúcich (dospelí sú citliví a vnímajú napätie a stres)
- ľahší priebeh tábora s menšou pravdepodobnosťou komplikácií
- možnosť byť kreatívny na samotných teamoch/meetingoch pri organizácii
- aktivity sú dôkladnejšie naplánované.

V nasledujúcich častiach sa budeme podrobne venovať veciam, ktoré je potrebné vyriešiť pri organizácii letného tábora. Jednotlivé veci budú usporiadané po poradí od najdôležitejších a najsúrnejších po tie menej dôležité a menej súrne.

KLÚČ K ÚSPEŠNÉMU ZORGANIZOVANIU TÁBORA

Kľúčom pre správnu organizáciu je správne rozdelenie úloh v tíme vedúcich, a taktiež využitie talentov a šikovnosti jednotlivých vedúcich. Úlohou hlavného vedúceho je teda správne rozdeliť úlohy medzi jednotlivých vedúcich tak, aby nikto nebol preťažený alebo opačne nemal čo robiť. Taktiež musí uvažovať s tým, kto z tímu je v čom dobrý, to znamená, že musí svoj tím dobre poznať.

Veľmi dôležitou úlohou hlavného vedúceho je aj vedieť o duchovnej kondícii jednotlivých vedúcich a starať sa o ňu (pravidelné stíšenia/zamyslenia na začiatku tímov/stretnutí, modlitby a pod. – niektorými z týchto vecí môže samozrejme niekoho poveriť). Hlavný vedúci je samozrejme tiež súčasťou tímu vedúcich, čiže aj jeho duchovná kondícia je dôležitá.

Taktiež je potrebné, aby si hlavný vedúci robil z každého tímu/meetingu zápis, ktorý následne zdieľa s ostatnými vedúcimi, aby každý vedel, kde má hľadať v prípade potreby.

1. ZOSTAVENIE TÍMU VEDÚCICH, OCHOTNÝCH SLUŽIŤ

Pri zostavovaní musí vedúci prihliadať hlavne na možnosti, duchovný život a taktiež na vek (nie je vhodné, ak je vedúci rovesníkom s dorastencami, ideálne je, keď je aspoň o 2 roky starší – opäť podľa možnosti).

Povahu jednotlivých vedúcich

Dôležité je prihliadať aj na povahu jednotlivých vedúcich. Treba si uvedomiť, že niekto môže byť citlivý a empatický (vie sa vcítiť do problémov dorastencov a pomôcť im), niekto má zase rešpekt (dorastenci ho rešpektujú a počúvajú) a niekto iný zase môže vedieť správne vysvetľovať Božie pravdy. Je vhodné, aby v tíme vedúcich bola zastúpená každá z týchto pováh, ale opäť - podľa možnosti.

Zápal a motivácia slúžiť

Ďalším dôležitým aspektom je zápal a motivácia slúžiť. Správnu motiváciou pre službu na letnom tábore pre dorast je túžba posunúť ďalej to, čo sme prijali skrze Krista, čiže večný život. Iná motivácia (pocit zapojenia do práce, pocit moci,...) je veľmi vratká a v krízových situáciách zradná, ak nestojí na tom hlavnom - slúžiť.

Počet vedúcich a ich rozdelenie

Z hľadiska početnosti je ideálne (pokiaľ je v pláne na tábore dorastencov rozdeliť do skupiniek, čo odporúčam), keď na jednu skupinku sú dvaja vedúci – chlapec a dievča. To preto, že pokiaľ sú v skupinkách zastúpené obe pohlavia, chalan vie ľahšie komunikovať s chlapcami a takisto dievča s dievčatami.

Keďže dôležitou súčasťou letných táborov sú aktivity, je potrebné vyhraďiť 2-3 vedúcich ako športových vedúcich (zodpovedných za veľké hry a rôzne aktivity, rozcvičku a pod.). Je vhodné, keď sa títo vedúci stretávajú zvlášť, a svoje nápady a plány len prednesú na tímoch/stretnutiach.

Pre väčšiu efektivitu tímu však odporúčame sa snažiť o čo najnižší možný počet vedúcich, za dodržania vyššie uvedených odporúčaní a taktiež je dôležité, aby bolo v tíme dostatok vedúcich na to, aby neboli všetci preťažení, z čoho vyplýva, že je dôležitá snaha o optimálny počet vedúcich.

2. ZHODNOTENIE MOŽNOSTÍ

Druhý bod sa nazýva „zhodnotenie možností“ hlavne preto, lebo pred organizáciou letného tábora si treba určiť, čo si tím vedúcich môže dovoliť.

Kapacita tábora

Ako prvé je treba na základe počtu vedúcich určiť maximálnu možnú kapacitu miest na tábor, ktorú je tím schopný zvládnuť. V zmysle predchádzajúcich odporúčaní to môže vyzeráť približne takto: pokiaľ mám ako vedúci k dispozícii 13 vedúcich, 10 vedúcich je vhodných na vedenie skupiniek – vo dvojiciach a traja môžu byť športoví vedúci. Z toho vychádza, že na tábore bude 5 skupiniek. V prípade 2 vedúcich je zvládnuteľných maximálne 8 dorastencov, viac je jednak rušivé a tiež menej osobné. V prípade jedného vedúceho na skupinku je vhodné mať maximálne 6 dorastencov. Čiže v prípade mojich 5 skupiniek po 8 dorastencov mi vychádza 40 detí maximálna kapacita.

Finančné možnosti

Ďalšou vecou, ktorú treba zhodnotiť ešte pred organizovaním tábora sú finančné možnosti. V prvom rade je potrebné stanoviť odhadom cenu tábora na jedno dieťa. Pri odhadovaní ceny tábora hrá najväčšiu úlohu cena ubytovania a stravy, prípadne dopravy. Pre zistenie cien ubytovania je vhodné urobiť malý „prieskum trhu“, na základe ktorého vieme približne vyčíslieť cenu na osobu na noc. Pokiaľ sa jedná o stravu, záleží na tom, či je naplánované externé stravovanie (reštaurácie, penzióny, dovoz,...) alebo interné stravovanie (vlastná kuchárka – výrazne lepšia cena).

Podotýkam, že ide len o odhad (zatiaľ). Následne je potrebné zistiť, aké sú možnosti financovania z ostatných zdrojov (napríklad zbor, sponzori, a pod.). Vhodné je stanoviť človeka z tímu, ktorý bude zodpovedný za financie (tu sa naskytuje možnosť využitia talentu vedúcich).

Taktiež je dobré, keď sú možnosti (sponzori a pod.) na zľavu na tábor, pre deti, ktorých rodičia si to nemôžu dovoliť zaplatiť. Samozrejme, túto tému treba riešiť diskkrétne.

Zdravotník

Ďalším dôvodom pre zhodnotenie možností je zdravotník. Je vhodné mať na tábore zdravotníka, ktorý sa bude starať o všetky zranenia a choroby. Pokiaľ sa tábor organizuje na oficiálnej úrovni je dokonca potrebné mať zdravotníka a kuchára. Z dôvodu, že nie vždy je možné zohnať odborného zdravotníka odporúčam aspoň určiť jedného človeka, ktorý bude mať na starosti dôkladne vybavenú lekárničku a bude ošetrovať zranenia a choroby a zabezpečí prípadný odvoz do nemocnice.

Pokiaľ je požiadavka na oficiálny tábor, je potrebné si tiež naštudovať zákon (zákon č. 355/2007 Z. z. s účinnosťou od 1.9.2007 a vyhláška MZ SR č. 526/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatia s účinnosťou od 1.12.2007.)

3. STANOVENIE CIEĽOV TÁBORA

Pri organizácii tábora je potrebné si stanoviť ciele. Tím vedúcich musí byť jednotný a mať na zreteli vždy jasný cieľ, ktorý sa chystá naplniť. Je dobré stanoviť si jeden alebo dva hlavné ciele a viacero vedľajších cieľov. Celá organizácia tábora musí byť následne podriadená týmto cieľom.

4. MIESTO TÁBORA

Hlavné kritérium pre ubytovanie je kapacita ubytovacieho zariadenia a cena. Ďalšie dôležité kritéria pri výbere miesta na ubytovanie:

1. Dopravná dostupnosť
2. Hygiena
3. Bezpečnosť
4. Vlastná kuchyňa, jedáleň (v požadovanej veľkosti a kapacite)
5. Prítomnosť a veľkosť spoločenskej miestnosti
6. Vhodnosť prostredia pre aktivity (vhodné sú miesta v prírode, prípadne s ihriskom)

7. Blízkosť obchodov, na prípadné nákupy

5. OBHLIADKA PRIESTOROV – TERMÍN

Opäť v rámci možností odporúčam obhliadku priestorov (športovým vedúcim sa ľahšie robia aktivity, ak vedia, aké je prostredie, a celkovo je šanca predísť nepríjemnému prekvapeniu po príchode na miesto tábora).

Miesto tábora je vhodné zjednať čím skôr, z dôvodu naplnenia termínov. Odporúčam najneskôr do decembra, pol roka pred tým, ale lepšie je hneď v lete rok pred tým.

Zjednaním miesta tábora určujeme aj termín tábora. Preto je vhodné prihliadať aj na to, aby sa tábor nekrižoval s nejakou akciou v zbere.

6. STRAVA

Základnou požiadavkou na stravu na dospelovom tábore je kvalita, hygiena a cena. Pri organizovaní stravovania na tábore sú tri možnosti:

1. **Vlastná kuchárka** – je potrebné odborné vzdelanie, prípadne kurz na varenie pre väčšie množstvo ľudí. Mať vlastnú kuchárku je veľmi vhodná možnosť stravovania, pretože odpadá organizácia dovozu jedla, prípadne presunu do reštaurácie a pod., čím sú vedúci odľahčení. Taktiež je to cenovo výhodnejšia možnosť.
2. **Externé stravovanie** – je viac možností externého stravovania na tábore, napríklad dochádzanie do reštaurácie (tu je potrebné dostatočne dopredu zjednať takéto stravovanie, a aj samotná reštaurácia musí mať dostatočné priestory), dovoz z reštaurácie v hygienických baleniach (je potrebné zjednať takéto stravovanie dopredu, ako aj zorganizovať dovoz – vyhradiť človeka, ktorý bude pravidelne pre jedlo chodiť, prípadne vybaviť dovoz zamestnancom reštaurácie).
3. **Kombinované stravovanie** – je kombináciou predchádzajúcich možností – môže to znamenať napríklad: raňajky a večere pripravuje vlastná kuchárka a obedy sa dovážajú z reštaurácie.

Pri organizácii stravy na dospelovom tábore je vhodné nepočítať len s raňajkami obedmi a večerou, ale aj s desiatou a olovrantom. Najvhodnejším riešením je ovocie.

7. DOPRAVA

Dopravu je vhodné zjednať v dostatočnom časovom predstihu. Vzhľadom na to, že pri plánovaní ešte nevieme presný počet účastníkov, je potrebné sa s dopravcom dohodnúť len predbežne a následne po uzavretí prihlasovania na tábor zjednať dopravu detailne.

Možnosti dopravy na tábor:

1. **Autami** – len v prípade dostatku áut a menšieho počtu účastníkov tábora – ak sa to ekonomicky opláti
2. **Vlakom** – vhodné hlavne kvôli tomu, že momentálne máme vlaky zadarmo, je ale potrebné sa informovať na železničnej stanici o kúpe hromadného cestovného lístka, prípadne miestenky – toto treba riešiť tiež čím skôr po zistení počtu účastníkov tábora
3. **Autobusom** – cenovo pomerne výhodné, je ale potrebné kontaktovať SAD, prípadne iného dopravcu a oznámiť mu o počte účastníkov a podobne, aby vedeli vybaviť prípadne ďalší autobus a pod., okrem SAD je možné využiť aj služby súkromných autobusových dopravcov
4. **Kombinovane** – najčastejšou kombináciou je vlak + autobus

8. HLAVNÁ TÉMA TÁBORA + JEDNOTLIVÉ TÉMY

Hlavnú tému a čiastkové témy je dôležité naplánovať dostatočne v predstihu najmä kvôli tvorbe prihlášky, ale aj kvôli osloveniu vhodných rečníkov – pokiaľ je v pláne osloviť rečníkov externe, ale aj pokiaľ sa rečníci nachádzajú v tíme vedúcich.

Hlavnou témou tábora sa rozumie, o čom bude tábor, čo je jeho hlavnou myšlienkou, posolstvom.

Vychádza hlavne z cieľov, ktoré si tím na začiatku zvolí. Je vhodné premýšľať nad témami aktuálnymi a potrebnými pre život dorastencov. Je dobré, hlavnú myšlienku tábora prirovnať k veciam, ktoré sú moderné a populárne a im blízke.

Dôležitou úlohou pred plánovaním hlavnej témy tábora, ale samozrejme aj cieľov tábora sú modlitby. Boh vie najlepšie, čo tí konkrétni dorastenci potrebujú počuť.

Pokiaľ sa jedná o jednotlivé témy je vhodné sa snažiť každý deň rozoberať čiastkovo hlavnú tému. To znamená, že je dobré mať na každý deň jednu tému.

Trvanie tém

Dôležité je vytvoriť nejaké približné poradie jednotlivých tém, aby to dávalo zmysel. Jednotlivé témy je vhodné pre dorast mať maximálne 20 minút, pričom je potrebné používať príklady a snažiť sa hovoriť jasne, stručne a výstižne. Témy musia byť primerané veku dorastencov a ich duchovnému stavu. Je vhodné v prípade viacerých rečníkov, aby sa párkrát stretli a povedali si, o čom budú rozprávať, a ako pochopili hlavnú tému, modlili sa, aby sa nestalo, že každý bude rozprávať niečo iné a v konečnom dôsledku to nebude dávať zmysel.

Z tohto vyplýva, že poslanstvo tábora musí byť jasné a jednotlivé témy sa majú podieľať na tom, aby ho objasnili.

Po téme skupinky

Po témach na hlavnom programe je vhodné, keď nasledujú skupinky. Na skupinkách sa každá skupinka stretne a preberá otázky z témy, ktoré pripraví rečník. Okrem preberania otázok z témy môžu byť pripravené aj drobné aktivity, ktoré majú za úlohu „lámať ľady“. Vymyslením týchto aktivít je potrebné niekoho z vedúcich poveriť.

9. ROZPOČET

Aj keď sme sa tejto téme už čiastočne venovali, je potrebné poznamenať, že otázkou financií je potrebné sa zaoberať neustále počas plánovania tábora, a to hlavne z toho dôvodu, že jednotlivé finančné položky sa postupne pridávajú. Ako bolo už spomenuté, je dobré mať určeného jedného človeka, ktorý má na starosti rozpočet. Tento človek bude mať na zodpovednosti financie, účtovné doklady a bude mať vytvorenú evidenciu, v ktorej bude všetko prehľadne evidovať. Zlá evidencia financií môže mnohé skomplikovať. Úlohou človeka zodpovedného za rozpočet je aj stanovenie výslednej ceny za tábor.

10. PRIHLÁŠKA

Vyššie uvedené veci je potrebné vyriešiť čím skôr (aspoň pol roka pred táborom) hlavne z dôvodu plánovaných dovolení a akcií, ktoré môžu mať dorastenci na leto naplánované. Preto je vhodné čím skôr vypustiť do obehu prihlášku na tábor alebo oznam o tábore, v ktorej sa dozvedia všetko potrebné, aby si mohli do kalendára napísať tábor ako svoju prioritu.

V dnešnej dobe sú 2 možnosti prihlášok:

1. Papierová prihláška s návratkou
2. Internetová prihláška

Je vhodné kombinovať internetové prihlasovanie s papierovými prihláškami. V prípade internetovej prihlášky je potrebný podpis rodiča minimálne tesne pred táborom. Dieťa bez podpisu (súhlasu rodiča s tým, že dieťa ide na tábor) na tábor nemôže ísť.

Prihláška musí obsahovať:

1. Základné informácie o tábore (miesto a dátum konania, veková skupina, téma tábora, názov, cena a i.)
2. Návratka (informácie o účastníkovi – dátum narodenia, meno, tel.č., bydlisko, alergie a ostatné obmedzenia..., informácie o rodičovi – meno, tel. č., mail, ..., podpis)
3. Doplnujúce informácie (kam je potrebné zaniest' vypísanú prihlášku a peniaze, tel. č. na vedúcich, a ostatné...)

S prihláškou súvisí aj osobné pozývanie na tábor a rozdávanie prihlášok. Okrem rozdávania prihlášok na doraste je vhodné využiť aj Služby Božie, internetové stránky, sociálne siete a taktiež sa dá ísť do školy, kde môžu vedúci predstaviť osobne tábor a rozdať prihlášky.

11. INVENTARIZÁCIA

Inventarizácia je dôležitá položka pri plánovaní letného tábora, najmä z dôvodu prevencie proti zabudnutiu a strateniu vecí, ktoré sa majú na tábor vziať. Ako pri rozpočte, tak aj pri inventarizácii je vhodné, keď ju má na starosti jeden človek a vedie dôkladnú evidenciu, čo sa berie na tábor a kto to má na starosti. Človek, ktorý má na starosti inventarizáciu má za úlohu vytvoriť nákupný zoznam všetkých vecí, ktoré treba ešte kúpiť. Jeho úlohou je teda včas zabezpečiť všetky materiálne veci, ktoré treba na tábor.

12. ZOSTAVENIE PROGRAMU

Po naplánovaní základných vecí je dôležité vytvoriť program, ktorého sa budú všetci na tábore držať. Pri tvorení programu na jednotlivé dni môžeme vychádzať z časov jedál, večierky a budička. Hlavný program s hlavnou témou je vhodné umiestniť pred obedom kvôli tomu, že večer sú ľudia unavení - samozrejme nie je to pravidlo. Pri vkladaní rôznych aktivít (hry, veľké hry, workshopy, ...)

do programu je potrebné dbať na dostatok voľného času na oddych, hygienu a podobne. Z tohto dôvodu odporúčame po obede dať aspoň hodinu a pol voľný čas, kedy vzniká dobrý priestor na trávenie času s dorastencami. Je dobré zostaviť program, ktorý bude jednoduchý, pričom sa nebude príliš meniť, a bude pravidelný. V prípade zmeny (opekačka, turistika, špeciálna hra,...) je vhodné prispôbiť tomu zvyšný program (voľný čas, hlavný program,...). Ostatná výplň programu je len na fantázii tímu.

Dôležité je však pred táborom pripraviť plagát s programom, aby každý videl, čo je kedy a aby každý vedel dodržiavať časy. Vhodné je taktiež, aby mal každý vedúci svoj vlastný program, do ktorého si môže vpisovať, čo má a kedy na starosti.

Treba myslieť na to, že zostavovanie programu je lepšie riešiť aj na viacerých stretnutiach tímu a využiť tak kreativitu všetkých zúčastnených, vymyslieť originálne výplne programu atď.

ROZPIS JEDNOTLIVÝCH TÍMOV/STRETNUTÍ

V tejto kapitole rozpíšeme približnú kostru tímových stretnutí tak, aby jednotlivé tímové stretnutia netrvali dlhšie než hodinu a pol (Nie vždy je to však možné, ak je dostatok času a nik sa neponáhľa a napr. členovia tímu majú kreatívnu chvíľku, môže byť dlhší, no na druhej strane, ak je tím neefektívny, je lepšie to nesiliť).

Súčasťou každého tímového stretnutia je vhodné mať stíšenie/zamyslenie na začiatku a tesne pred koncom hlavný vedúci určí úlohy pre všetkých a rozdelí úlohy medzi vedúcich a na konci stretnutia modlitby.

1. Tímové stretnutie - program:

- Stíšenie/zamyslenie
- Zhodnotenie možností – financie, počet vedúcich,...
- Stanovenie cieľov
- Úlohy do budúceho teamu/meetingu
- Modlitby

2. Tímové stretnutie - program:

- Stíšenie/zamyslenie
- Miesto tábora (zhodnotiť návrhy, ktoré vedúci priniesli)
- Doprava na tábor (predbežne zhodnotiť na základe miesta tábora)

- Strava (predbežne zhodnotiť na základe miesta tábora)
 - Určia sa úlohy jednotlivcov v tíme, stanovia sa mini tím športových vedúcich
 - Úlohy do budúceho tímu/meetingu
 - Modlitby
3. Tímové stretnutie - program:
- Stíšenie/zamyslenie
 - Hlavná téma (výber a hlbšie rozpracovanie jednotlivých tém)
 - Úlohy do budúceho tímu/meetingu
 - Modlitby
4. Tímové stretnutie - program:
- Stíšenie/zamyslenie
 - Prihláška (dizajn a návrh)
 - Zhodnotenie možností propagácie tábora (v škole, na Službách Božích, na internete,...)
 - Úlohy do budúceho tímu/meetingu
 - Modlitby
5. Tímové stretnutie – program:
- Stíšenie/zamyslenie
 - Zostavenie kostry programu (časy jedál, budíčky, programy, hry, aktivity a podobne)
 - Kreatívny čas – výplň programu
 - Úlohy do budúceho tímu/meetingu
 - Modlitby

PLÁNOVANIE RÔZNYCH DETAILOV TÁBORA

Po prvých piatich stretnutiach tímu prichádza na rad kreatívna fáza plánovania. Tím musí vymyslieť náplň programu tak, aby sa dorastenci na tábore nenudili, ale zároveň, aby mali dostatok voľného času. Náplň programu môže byť rôzna.

Veľká hra

Zvyčajne však do programu dňa patrí veľká hra o trvaní cca 2 hodiny. Veľká hra má okrem náplne programu aj mnohé iné funkcie, ako napríklad: zlepšovanie rôznych zručností, schopnosť

pracovať v skupine, pomáhať si. Taktiež má veľký význam v zblížovaní sa v jednotlivých skupinkách jednak medzi sebou a jednak s vedúcimi. Veľká hra však musí byť bezpečná a zvládnuteľná. Napláňovať veľkú hru na každý deň má na starosti tím športových vedúcich.

Na čas doobedia je vhodná ako výplň časového priestoru predobedňajšia hra. Predobedňajšia hra o trvaní cca hodiny môže byť na dobrovolnej báze, čiže kto nemá, čo robiť môže hrať a kto chce môže odychovať, rozprávať sa,... Je vhodné predobedňajšie hry mal na starosti každý deň iný vedúci.

Večerný program

Na večer je vhodné umiestniť druhú časť programu – večerný program. Večerný program je ale vhodné pripraviť inak ako hlavný raňajší program. Je vhodné vymyslieť rôzne aktivity, ktoré zabavia dorastencov, napríklad kvíz, rôzne výzvy, scény, prerozprávanie príbehov, videá a pod. Následne je vhodné do večerného programu umiestniť aj chvály a nejakú kratšiu vážnu časť napríklad svedectvá vedúcich, zamyslenie a pod.

Vhodnou výplňou večerného programu môže byť aj spoločné **pozeranie výberu fotografií** z dňa. Tu však treba fotením a výberom vhodných fotografií poveriť konkrétneho vedúceho, ktorý to bude mať na starosti. Je potrebné však počítať s tým, že na to poverený „fotograf“ bude potrebovať určitý čas, ktorý nebude tráviť s dorastencami.

Ďalšou vhodnou výplňou večerného programu je **táborová pošta**, ktorá sa môže každý večer rozdať.

Veľmi zaujímavou výplňou programu sú **celodenné hry**. Tieto hry prebiehajú akoby na pozadí celého dňa. Známu celodennou hrou je napríklad hra „Anjelici“, kde si večer každý vytiahne lístok s menom človeka, ku ktorému sa celý nasledujúci deň musí správať milo, pomáhať mu, starať sa o neho a pod. To všetko však musí robiť tak, aby si to ten človek nevšimol. V nasledujúci večer sa každý snaží uhádnuť, kto mu bol anjelikom.

Ranná rozcvička

Dôležitá vec, ktorú treba napláňovať môže byť aj ranná rozcvička. Ranná rozcvička má význam najmä v snahe o predchádzanie zranení a prebudení dorastencov. V rámci rannej rozcvičky sú viaceré možnosti, ako ju spraviť zaujímavou. Napríklad ranná rozcvička môže prebiehať nejakým nacvičeným tancom za sprievodu hudby. Vhodné zakončenie rozcvičky môže byť napríklad

spoločným behom. Rannú rozcvičku môžu mať na starosti takisto športoví vedúci, prípadne jednotliví vedúci.

Výzva k nasledovaniu Pána Ježiša

Veľmi dôležité je počas tábora dať možnosť dorastencom odovzdať svoj život Pánu Bohu. Je dobré vytvoriť čo najlepšie podmienky pre tento proces. Vhodnou možnosťou je výzva. Sú rôzne spôsoby vedenia výzvy.

Pre predstavu načrtneme približný priebeh výzvy na tábore.

Výzva sa môže začínať chválami a krátkym slovom o tom, ku čomu dorastencov vyzývame. Je potrebné dbať počas celej výzvy na to, že je to úplne dobrovoľné. Po slove môže nasledovať osobná časť, kedy vedúci pripraví jednotlivé stanovišťa so sviečkou, Bibliou a prípadne modlitbami na papieri, kde sa každý, kto chce, môže osobne stíšiť pred Bohom a odovzdať Mu svoj život. Po osobnom stíšení môžu byť k dispozícii vedúci, ktorí sa môžu ešte dodatočne s dorastencami modliť (ak chcú). Dôležité je však myslieť na to, že výzva a odovzdanie života Bohu je len začiatok a dorastenci potrebujú v prvých krokoch viery a života s Bohom oporu, ktorou môžu byť práve vedúci.

Pokiaľ je výzva komplikovanejšia (ako tá vyššie) je dobré zvoliť človeka, ktorý ju má na starosti – pretože on oslovuje rečníka, jednotlivých modlitebných vedúcich, zabezpečuje stanovišťa a pod. Výzve sa samozrejme musí prispôbiť aj program.

Nočná hra

Spomeniem ešte jednu zážitkovú položku z programu a tou je nočná hra. Veľmi obľúbená v tejto vekovej kategórii. Nočná hra môže byť buď prekvapením alebo dopredu oznámená cca hodinu trvajúca aktivita, ktorá sa odohráva po večierke, prípadne po večernom programe. Pri nočnej hre treba strážiť počty dorastencov a dohliadať na maximálnu bezpečnosť. Nočná hra nemusí byť zameraná na strašenie dorastencov. Lepšie je, keď je skôr dôkladne premyslená a zameriava sa na šikovnosť a spoluprácu.

Bodovanie a odmeňovanie

Ďalšou dôležitou vecou, ktorú treba naplánovať je bodovanie aktivít a odmeny na konci tábora. Systém bodovania na tábore môže mať mnoho podôb. Napríklad bodovanie jednotlivcov, bodovanie skupiniek alebo kombinácia týchto dvoch. V prípade tábora, kde sú dorastenci rozdelení na skupinky je najvhodnejšou alternatívou posledná možnosť, kde každý dorasteneц zbiera body za rôzne aktivity (predobedňajšia hra, pomoc vedúcim, príkladne uprataná izba,...), za ktoré si na konci tábora môže vybrať nejakú odmenu. Súbežne s tým, zbiera každá skupinka body za veľké hry (prípadne predobedňajšie, ak sú riešené po skupinkách) a na konci tábora sa vyhlási

víťazná skupinka. Bodovanie tábora je ďalšou položkou, kde sa dá využiť kreativita tímu (táborové peniaze namiesto bodov a na konci tábora sa jednotlivé odmeny dražia a pod.)

Pravidlá tábora

Dôležitou vecou, ktorú je potrebné naplánovať sú pravidlá tábora. Pravidlá tábora treba plánovať čo najprecíznejšie tak, aby plnili svoju úlohu. Úlohou pravidiel je hlavne bezpečnosť a spríjemnenie pobytu na tábore. Pri tvorbe pravidiel treba dbať aj na miesto ubytovania a jeho okolie (ak v okolí hrozí nejaké nebezpečenstvo, napríklad hlavná cesta a pod.).

Iné pokyny (bezpečnosť, pravidlá, bodovanie....)

K pravidlám tábora patria aj pokyny, ktoré je potrebné na začiatku tábora dorastencom prezentovať. Ich úlohou je informovať dorastencov o tom, ako bude tábor prebiehať, vysvetliť pravidlá tábora, oboznámiť s bezpečnosťou, vysvetliť bodovanie hier, rozdeliť dorastencov do skupín a podobne. Pokyny musia byť jasné a nesmú si odporovať. Pokyny by mal mať za úlohu vytvoriť hlavný vedúci s tým, že je vhodné, keď ich prinesie na tímovom stretnutí, kde ich všetci vedúci spolu preberú, prípadne doplnia a upresnia.

Po ukončení prihlasovania

Po ukončení prihlasovania na tábor je potrebné finálne dohodnúť dopravu na tábor (kúpiť hromadný lístok na vlak, zjednať autobus a pod.) Taktiež je potreba upresniť stravu (pokiaľ je riešená externe alebo kombinovane) a nahlásiť prípadne konečný a presný počet účastníkov tábora poskytovateľovi ubytovania, prípadne vlastnej kuchárke.

Ďalšou povinnosťou na tímových stretnutiach pred táborom je spísať všetky potrebné informácie, ktoré dorastenec a rodič potrebuje vedieť a doručiť ich každému prihlásenému súčasne s informovaným súhlasom, ktorý potvrdzuje, že rodič súhlasí s tým, že jeho dieťa ide na tábor a podobne.

Rozdelenie zodpovedností

Tesne pred táborom je potrebné rozdeliť úlohy, ktoré ešte neboli rozdelené. Napríklad kto pôjde na nákup, kto vezme fotoaparát a bude fotiť a podobne. Vzhľadom na to, že tím vedúcich si môže výplň programu urobiť akú chce, je na zodpovednosti hlavného vedúceho, aby každá úloha mala zodpovedného človeka, ktorý ju má na starosti. Na posledných tímových stretnutiach je veľmi vhodné si prejsť celý program, bod po bode a premýšľať a hľadať, či sa na niečo nezabudlo.

Dôležitou úlohou hlavného vedúceho je aj priebežne kontrolovať plnenie úloh vedúcimi. Pri zodpovednom plnení úloh tím znižuje šancu na potrebu improvizácie na samotnom tábore.

Metodická príručka

Organizácia letného tábora pre dorast

Autor: Jakub Mišún

Na záver

Plánovanie dorastového tábora je dlhodobá činnosť, ktorá vyžaduje veľa času a zodpovednosti. Je úlohou hlavného vedúceho rozplánovať jednotlivé tímové stretnutia tak, aby sa všetko stíhalo. Preto pri plánovaní tímových stretnutí treba rátať aj s časovou rezervou.

Najdôležitejšou úlohou všetkých členov tímu pri organizovaní tábora je však modlitba. Tábor postavený na modlitbách dosiahne vždy viac ako tábor postavený na programe. Preto je vhodné pred táborom sa stretávať ako tím vedúcich a modliť sa za tábor, zdieľať a tráviť spolu čas.

V prípade výskytu sporov v tíme vedúcich je vhodné vyriešiť ich ešte pred samotným táborom, Predíde sa tak veľa nepríjemnostiam.